

Türkiye’de Bahçe Ürünleri Üretim ve Pazarlama Süreçlerine Yönelik Mevzuat

Filiz PEZİKOĞLU¹

¹Atatürk Bahçe Kültürleri Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü YALOVA
fpezikoglu@hotmail.com (Sorumlu Yazar)

Özet

Özel hukuk dalları içinde yer alan tarım hukuku, genel olarak toprak hukuku ile eşdeğer tutulmaktadır. Ancak, tarımsal üretim faktörlerini (toprak, işgücü, sermaye) dikkate almak, işletme ve ürün özellikleri açısından diğer hukuk sistemlerine göre farklı yönlendirmelere sahip olması gerektiği, bu nedenle de toprak hukuku ile sınırlandırılmaması gerektiği ifade edilmektedir.

Türkiye’de tarımsal üretim ve pazarlama açısından pek çok yasa, yönetmelik, plan vb mevzuat çalışmaları bulunmaktadır. Özellikle son on yılda bu mevzuatın uygulayıcı sayısı azaltılarak, tarımsal mevzuatları da yetki karmaşası da kısmen ortadan kaldırılmıştır. Uluslararası ve uluslar arası tek ve çok taraflı anlaşmalar nedeniyle, tarım hukuku kapsamında son yıllarda çok sayıda yeni mevzuat devreye girmiştir.

Bu bildiriye, ikincil kaynaklardan yararlanılarak Türkiye’de tarımsal mevzuatla ilgili genel bilgilerin yanı sıra doğrudan ya da dolaylı olarak bahçe ürünlerini etkileyen mevzuatların sunulması amaçlanmıştır.

Anahtar kelimeler: Türkiye, bahçe ürünleri, mevzuat

Legislation Oriented Production and Marketing of Horticultural Crops in Turkey

Abstract

Agriculture law that located in private laws is generally considered equivalent to the land law. However, it is expressed that it should not be limited to the land law. Because it includes production factors (land, labour, and capital), business and product features of the need to have a different orientation relative to other jurisdictions.

There are many laws as regulations, legislations and strategic plans etc., in terms of agricultural production and marketing in Turkey. Especially in the last decade, by reducing the number of enforcement of legislation and the conflict of competence in agricultural legislation is partially removed. In recent years the large number of new legislation in agriculture has emerged due to the supranational and international agreements.

The aim of the paper is presenting general information on agricultural legislation and either directly or indirectly effects on horticultural crops by using literatures in Turkey.

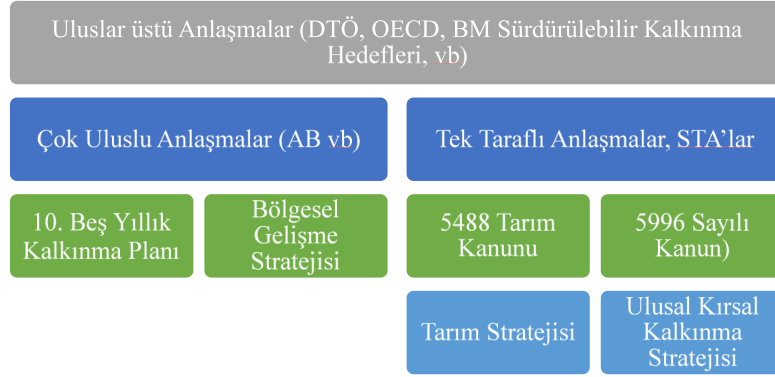
Keywords: Turkey, Horticultural Crops, Legislations

1. Giriş

Tarım hukuku, ilk yıllarda toprak hukuku ile eşdeğer tutulsa da, değişen dünya gerçekleri ile birlikte günümüzde tarımsal üretim, ticaret ve tarımsal istihdamı da içeren bir özel hukuk dalı olarak kabul edilmektedir. Tarımla ilgili ilk özel hukukun 1789 Fransız Devrimi ile birlikte ortaya çıkan özel mülkiyet kavramının, o zamanlar en önemli mülkiyet olan toprak mülkiyeti hakkının kutsal ve dokunulamaz olması temeline dayalı olduğu görülmektedir. Ancak, yasaların belirli bir ekonomik görüş ve felsefenin hukuksal açıdan yansması olduğu görüşü (Aksoy, 1984)

günümüzde de anlamını korumaktadır. Toprak mülkiyetinin temel alındığı dönemlerde dünyada, toprak mülkiyeti mutlak egenim içeren bir nitelikteydi. Mecelle’de de mutlak egenim ile ilgili olarak “herkes mülkiyetinde keyfe mâyeşa tasarruf eder” denilmekteydi. Toprak mülkiyeti giderek önemini yitirmiş ve ekonomik bir birim olan “tarımsal işletme”, tarım ticareti ve sektörü oluşturan insanlar önem kazanmış, böylece tarım hukuku özel bir hukuk dalı olarak yaygınlaşmıştır.

Tarım hukuku, temelde tarımsal ekonominin sürdürülebilmesi amacıyla, tarımsal araçların/



Şekil 1. Mevzuatlarda hiyerarşik yapı

faktörlerin düzenlenmesini içermektedir. Dolayısıyla ile değişen ekonomi-politik konulara (küreselleşme, bölgeselleşme, liberal veya karma yaklaşımlar gibi) göre değişik yaptırım ve düzenlemelere sahiptir. Dünyada yaşanan değişimler karşısında tarım hukuku giderek iki temel konuya odaklanmıştır: üretim ve pazarlama. Bu nedenle başlangıçta toprak mülkiyeti ve elmenlik (bir malı elinde bulunduran kişi - zilyed) odaklı tarım hukuku, günümüzde ekonomik ve sosyal ihtiyaçlar doğrultusunda ülkelerin ve uluslar arası kurumların tarım politikalarını düzenlemeye yönelik olarak değişmiştir.

Tarımsal üretim ve ticareti ile ilgili mevzuat çalışmalarını, diğer sektörlerle iç içe girmiş ve ulusaldan uluslar üstüne doğru bir hiyerarşik düzene sahip olmuştur. Bu durum, ulusal mevzuatın kendi dinamikleri dışından da etkilenmesine neden olmaktadır.

Bu makalede, ikincil kaynaklardan yararlanılarak Türkiye’de tarımsal mevzuatla ilgili genel bilgilerin yanı sıra doğrudan ya da dolaylı olarak bahçe ürünlerini etkileyen mevzuatların sunulması amaçlanmıştır. Bütün mevzuatın bir makalede incelenmesi mümkün olamayacağından, konu örneklerle özetlenmeye çalışılmıştır.

2. Günümüzde Tarım Hukukunun Dayandığı Konular

Türkiye, 2015 yılında tanımlanan ve daha önceden Binyıl Kalkınma Hedefleri olarak ifade edilen Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri doğrultusunda çok sayıda düzenlemeyi hayata geçirmek durumundadır. Aynı şekilde Avrupa Birliği (AB) üyeliği ve Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) kapsamında da mevzuat uyumunu sağlamaya çalışmaktadır. Şekil 1’de mevzuatların hiyerarşik düzeni görülmektedir.

Birleşmiş Milletler (BM) tarafından 2000 yılında tanımlanan Binyıl Kalkınma Hedefleri (Millenium Development Goals), 2015 yılından itibaren Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri (Sustainable Development Goals) haline dönüşürülmüştür. Bu amaçla 2013 yılından bu yana

çok çeşitli çalışmalar yapılmış ve 17 amaç belirlenmiştir. Bu amaçlar içerisinde; yoksulluğun sonlandırılması, açlığın sonlandırılması, temiz su ve sanitasyona ulaşım, satın alınabilir ve temiz enerji, sürdürülebilir ve kapsamlı sanayinin geliştirilmesi ve yenilik, sürdürülebilir üretim ve tüketim sistemleri, arazi bozunumunu azaltma ve biyoçeşitlilik, iklim değişikliği eylem planına katılma gibi başlıklar yer almaktadır (Anonim, 2015).

AB katılım müzakereleri kapsamında 2005 yılından itibaren tarama süreci başlamıştır. Müzakere pozisyonlarının hazırlanması devam etmektedir. Tarımla ilgili olarak Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı’nın (GTHB) doğrudan sorumlu olduğu üç fasıl bulunmaktadır. Bunlar; “tarım ve kırsal kalkınma – fasıl 11”, “gıda güvenilirliği, veterinerlik ve bitki sağlığı – fasıl 12” ve “balıkçılık – fasıl 13” tir. Ayrıca, malların serbest dolaşımı, istatistik, bölgesel politika ve yapısal araçların uyumu, çevre ve iklim değişikliği ile tüketicinin ve sağlığın korunması fasılları da dolaylı olarak GTHB’nin sorumlu olduğu diğer fasıllardır.

Türkiye AB mali işbirliği kapsamında gerçekleştirilen “eşleştirme” mekanizması mevzuat çalışmaları, strateji belgeleri ve eylem planlarının yapılmasını öngörmektedir. AB’ne katılım için Ulusal Eylem Planı 2016-2019 kapsamında fasıl 11 için üretimle ilişkili olmayan doğrudan desteklerin artırılması, 1163 (Kooperatif), 5200 (Üretici Birlikleri) ve 5957 (Hal Kanunu) sayılı yasalarda ortak piyasa düzenlemelerinin oluşturulabilmesi amacıyla yeniden düzenleme istenmektedir. Fasıl 12 kapsamında, yerel çeşitlerin kaydı, sertifikasyonu ve pazarlaması hakkında uygulama yönetmeliğinin 2017 yılı ikinci döneminde yasalaşması öngörülmektedir. Fasıl 27 (çevre ve iklim değişikliği) kapsamında ise çevre etiketi yönetmeliğinin 2018 yılı ikinci döneminde çıkarılması taahhüt edilmiştir (Anonim, 2016).

10. Kalkınma Planı (2014-2018) “yenilikçi üretim, istikrarlı yüksek büyüme” başlığı altında “tarım ve gıda” alt başlığı yer almaktadır. Bura-

da, üretici örgütlerinin pazara ulaşımının kolaylaştırılması, hijyen mevzuatında düzenleme, izlenebilirliği sağlama kontrol ve denetim mevzuatının oluşturulması gibi başlıklar bulunmaktadır. “Toprak ve su kaynaklar yönetimi” alt başlığında, su yönetimine ilişkin mevzuatın çıkarılması, yeraltı sulama sularının kullanımını kısıtlayıcı önlemlerin alınması öngörülmektedir (Anonim, 2013).

1960’lı yıllarda Devlet Planlama Teşkilatı (DPT)’nin kurulması ile birlikte başlayan planlı kalkınma dönemlerinden 10.ncu Kalkınma Planı 2023 hedeflerini dikkate almakta olup 2.nci maddesinde “... çevrenin korunması ve kaynakların sürdürülebilir kullanımı gibi unsurları kapsayacak şekilde tasarlanmıştır”, Planın 4.ncü maddesinde ise “... kurumların ve ekonomik aktörlerin daha tutarlı ve bilinçli bir şekilde hareket etmelerine yardımcı olma işleri öne çıkmaktadır. ... giderek karmaşıklaşan ve çeşitlenen ekonomik ve sosyal ihtiyaçlar, ülkemizin kısıtlı kaynaklarının etkin kullanılmasını zorunlu kılmaktadır. Onuncu Kalkınma Planı, önümüzdeki dönemde kaynaklarımızın daha fazla refah üreten alanlara yönlendirilmesi için karar alıcılar ve ilgili tüm taraflar için yol gösterici bir araç olacaktır” ifadeleri yer almaktadır (Anonim, 2013). Plan, refah ekonomisi kapsamında kurgulanmış ve kısıtlı kaynakların etkin kullanımını öngörmektedir. Uygulamada pareto optimalitesi olarak tanımlanan refah ekonomisine göre, hiç kimsenin refahı azaltılmadan bazı bireylerin refahını artıran her türlü değişiklik toplum refahını artırmaktadır. Burada gelirin adil dağıtılmasına bakılmaz. N. Kaldor’a göre yeni durumda kazançlı çıkacak olanlar, zarar görenleri tam olarak telafi etseler bile (tazminat ilkesi) hala kazançlı iseler sosyal refah artışı sağlanmış olur. J.R. Hicks’e göre ise, bir politika sonucu zarar görenler bu politikanın uygulanmaması için önerdikleri parasal ödemelerle kazançlı çıkanları ikna edemiyorlarsa bu durum yine de bir sosyal iyileşmedir (Karakaş, 2015).

3. Bahçe Ürünleri ile İlgili Mevzuattan Örnekler

Türkiye’de bahçe ürünleri üretiminin gerçekleştirildiği tarımsal topraklar ve alanları (tarımsal arazi yönetimi) ile doğrudan ya da dolaylı ilgili pek çok mevzuat bulunmaktadır. Tüm bunlara ilave olarak “bazı kanunlarda değişiklik yapılmasına yönelik kanun”lar içerisinde de doğrudan ilgili mevzuatlarda değişiklikler yapılmakta ve bu da hukuki anlamda ciddi bir karmaşa oluşturmaktadır. Tarım toprakları ile ilgili en önemli mevzuat aşağıdaki şekilde sıralanabilir:

442 sayılı Köy Kanunu

5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu (5578 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun)

3202 sayılı Köye Yönelik Hizmetler Hakkında Kanun

3213 sayılı Maden Kanunu

3402 sayılı Kadastro Kanunu

4342 sayılı Mera Kanunu

644 sayılı Çevre ve Şehircilik Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname

645 sayılı Orman ve Su İşleri Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname

6360 sayılı Kanun

6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun

5216 sayılı Büyükşehir Kanunu,

5957 sayılı Sebze ve Meyveler ile Yeterli Arz ve Talep Derinliği Bulunan Diğer Malların Ticaretinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun, vb.

Bu kanunlar içerisinde tüm tarımsal üretimi etkileyebilecek olan 6360 sayılı Büyükşehir Belediyeleri Kanunu ile 30 büyükşehirdeki 16.148 köy, mahalle haline dönüşmüştür. İlçe belediyelerine mahalle olarak bağlanan köylerin de dahil olduğu ilçe sınırlarında imar planları, gerekli süre içinde yapılmadığı durumda bu planlar Büyükşehir Belediyeleri tarafından yapılacaktır. Özellikle il merkezine yakın konumda bulunan mahallelerden (köylerden) başlamak üzere, tarım alanları tarım dışına çıkma riski ile karşı karşıya kalmış görünmektedir. Köy tüzel kişiliği kaldırılan köylerde emlak vergisi, diğer vergi, harç ve katılım payları ilk 5 yıl alınmayacak, su bedeli de aynı süreyle en düşük tarifenin % 25’ini geçmeyecek şekilde alınacaktır. Yani 5 yıl sonra köylerin artık bu vergileri ve bedelleri ödeyebilecek durumda olmaları beklenmektedir. Yasada “Büyükşehir ve ilçe belediyeleri tarım ve hayvancılığı desteklemek amacıyla her türlü faaliyet ve hizmette bulunabilirler” ifadesi bulunmaktadır. Ancak bu da zorunlu bir hizmet olarak belirtilmemiştir. Mahalleye dönüşen köylerde arazi fiyatlarının artacağı düşünülmektedir (Pezikoğlu, 2016). 6360 sayılı yasa ile büyükşehir haline gelen illerden 15 tanesinde yürütülen bir çalışmanın sonuçlarına göre; yasanın kırsal kesimin kalkındırılması ve tarıma yönelik hizmetler konusundaki içerikten yoksun olduğu, kentsel yaşamın tüm maliyetlerinin mahalle haline gelen köy ve beldelere yansıtılacağı, özellikle söz konusu köylerde imar sorunlarının yaşandığı ve bu sorunların kısa süre içinde çözülemeyeceği ifade edilmektedir (Çiçek ve ark., 2016). İmar sorunu yeni depo ve ambalaj binaları için de önemli bir sıkıntı oluşturacaktır. Ayrıca IPARD kapsamında kırsal alanların kalkındırılmasına yönelik yatırımların da bu sorundan etkilenebileceği düşünülebilir.

6360 sayılı yasanın hukuki olarak incelendiği bir çalışmada, yasanın kırsal alanlar ve tarımsal üretimin yapıldığı alanlarla ilgili olarak şu ifadelerin yer almaktadır: “6360 sayılı Yasa ile daha önce sadece o köyün ihtiyaçlarına özgülenen mera, yayla, kışlak gibi köy orta mallarının nasıl kullanılacağı, özellikle ihtilafli yerlerde tartışılabilir duruma geldiği; Yasanın 16. maddesinde orman köylerinin Mera Kanunu çerçevesinde haklarını kullanmaya devam edeceği belirtilmesine rağmen, Yasa ile daha önce sadece o köyün ihtiyaçlarına özgülenen taşınmazlar artık o köyün malı olmaktan çıktığı için köylünün bu taşınmazlar üzerindeki tasarruf yetkisinin kalmadığı” (Osmanağaoğlu, 2015).

5488 sayılı Tarım Kanunu ile Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı (Mülga Tarım ve Köyleri Bakanlığı) tarım sektörü ile ilgili politikaların tespit edilmesi, planlanması ve her türlü tarımsal araştırmanın yapılması, koordinasyonu ve uygulanmasından sorumlu tek kuruluş olarak yetkilendirilmiş olsa da, Kalkınma Planları, AB müzakereleri, DTÖ anlaşmaları gibi pek çok üst ölçekli yaptırımla karşı karşıya kalınmakta, zaman zaman mevzuatlarla politika düzenlemeleri çakışmayabilmektedir.

Konu ile ilgili gerek Tarım Kanunu gerekse de diğer uluslararası uyum çalışmalarına yönelik çıkarılan çok sayıda yönetmelik, tüzük, genelge ve talimatlar bulunmaktadır. Yasal düzenlemeleri üretim ve pazarlama konuları açısından sınıflandırabilirken bu düzenlemelerin aynı zamanda tarım dışı konularla da ilişkilendirilmeleri gerekmektedir. Örneğin, tarımsal üretimde kullanılan kimyasalların çevre, toprak ve su kirliliği üzerine etkileri nedeni ile çevre sağlığına yönelik özel mevzuatlarla ilişkilendirilmesi söz konusudur.

5957 sayılı hal yasının fiyatlar üzerine etkilerinin incelendiği bir çalışmada, taze meyve ve sebzelerde toptan fiyatların önemli ölçüde düştüğünü ancak, perakende fiyatlarda herhangi bir etkinin oluşmadığı ifade edilmektedir. Toptancı fiyatlarının düşmesi, üretici ile rekabete girmelerinden kaynaklanabilmektedir. Ancak, perakende piyasa fiyatlarının oluşumunda küçük ölçekli toptancılardan ziyade uluslararası boyutları da bulunan perakendeci sektörünün ağırlığının olduğu belirtilmektedir (Aksoy ve ark., 2015).

Tarımsal üretimle ilgili mevzuatı 3 kısımda incelemek daha uygun olabilecektir: gıda güvenliği, üretim artışı ve gıda ticareti. Gıda güvenliği, Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) tarım anlaşmaları öncesinde de ithalatta tarife dışı engeller olarak karşımıza çıkmakta idi. Ancak DTÖ tarım anlaşmaları ve özellikle “sağlık ve bitki sağlığı (SPS)” anlaşması ile dış ticaret açısından çok daha fazla sayıda standart talep edilmeye başlamıştır. SPS anlaşması, gıda güvenliği ile bitki ve hayvan sağlığının korunmasına yönelik tedbirleri belirlemektedir. Gıda güvenliği açısından Dünya Gıda

Örgütü (FAO) ve Dünya Sağlık Örgütü (WHO) tarafından tanımlanmış olan *Codex Alimentarius* standartlarının kullanılması gerekmektedir. Bitki sağlığı alanında ise International Plant Protection Commission tarafından hazırlanmış olan standartlar kullanılmaktadır.

SPS Anlaşması'nın A EK'inin 1. fıkrası SPS önlemlerinin aşağıdaki unsurları içermesi gerektiği ifade edilmektedir (Ordukaya, 2008):

Son ürün kriterleri

Süreçler ve üretim yöntemleri

Test etme, teftiş, sertifikasyon ve onay süreçleri

Hayvanların ve bitkilerin nakli ya da nakil sırasında yaşamaları için gerekli materyallerle ilgili gereklilikler de dâhil olmak üzere karantina uygulamaları

İlgili istatistiksel metotlar, örnekleme yöntemleri ve risk değerlendirme metotları

Gıda güvenliğiyle doğrudan ilgili paketleme ve etiketleme gereklilikleri.

Tarımsal üretimle ilgili yasalar içinde bahçe ürünleri ile doğrudan ilgili olanlar;

5553 Sayılı Tohumculuk Kanunu (31/10/2010)

5262 Sayılı Organik Tarım Kanunu (1/12/2004)

5363 Sayılı Tarım Sigortaları Kanunu (14/6/2005)

5977 Sayılı Biyogüvenlik Kanunu (18/3/2010)

Tarımsal ticaretle ilgili yasalara örnekler;

1163 Sayılı Kooperatifler Kanunu (24/4/1969)

5200 Sayılı Tarımsal Üretici Birlikleri Kanunu (29/6/2004)

5957 Sayılı Sebze ve Meyveler ile Yeterli Arz ve Talep Derinliği Bulunan Diğer Malların Ticaretinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun (11/3/2010).

Özellikle ayıklama, temizleme, ambalajlama ve depolama ile ilgili olarak Türk Gıda Kodeksi uygulamaları çok sayıdadır ve sürekli revize edilmektedir. İşlenmemiş ürünler olarak tanımlanan; hasat edilen, bölünen, parçalara ayrılan, dilimlenen, doğranan (örn. meyve salataları), kıyılan, yüzülen, temizlenen, ayıklanan, kabuğundan ayrılan, öğütülen, dondurulan, derin dondurulan veya çözüldürülen işlemeye tabi tutulmamış ürünler için gıda güvenliği anlamındaki bazı yönetmelikler;

Gıda Hijyeni Yönetmeliği (Resmi Gazete: 17/12/2011; 28145): işlemlerde içilebilir veya temiz su kullanılmasını istemektedir. İyi uygulama kılavuzlarının sektör bazında hazırlanması konusunda tavsiyesi bulunmaktadır

Gıda İşletmelerinin Kayıt ve Onay İşlemlerine Dair Yönetmelik (Resmi Gazete: 17/12/2011;

28145): meyve-sebze depolayan, sınıflayan, paketlenen işletmeler, perakende ve toplu tüketim işletmelerinin kayıtlı gıda işletmesi olarak faaliyet göstermesi gerekmektedir

Ahşap Ambalaj Malzemelerinin Isıl İşleme Tabii Tutulması ve İşaretlenmesine Dair Yönetmelik (Resmi Gazete: 27/05/2015; 29368): İhracatta kullanılan ahşap ambalaj materyalleri vasıtasıyla zararlı organizmaların taşınmasının engellenmesi amaçlıdır.

AB uyum çalışmaları nedeniyle, “Avrupa Birliği’ne katılım için ulusal eylem planı: 2016-2019” kapsamında aşağıdaki konular doğrudan ya da dolaylı olarak bahçe ürünleri üretim ve pazarlamasına yönelik hazırlık aşamasında olan mevzuat çalışmalarıdır (Anonim, 2016):

Tarımsal ürünlerde ortak bir piyasa düzeni kurulmasına ilişkin 1308/2013 sayılı AB mevzuatına uyum amacıyla, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı (GTHB) ile Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından “1163, 5200 ve 5957 sayılı kanunlarda değişiklik yapılması ya da yeni düzenlemeler oluşturulması” konusunun 2017 yılı ikinci döneminde yasallaşması beklenmektedir. Bu kanunlarda değişiklikler yapılması ya da ilave düzenlemelerle tarım sektöründe faaliyet gösteren üretici örgütlerinin AB’ye uyumlu bir örgütsel yapı ve işlev kazanmaları, AB’ye uyumlu bir Ortak Piyasa Düzeni (OPD) geliştirilmesi amaçlanmaktadır.

Tarım ve gıda ürünlerinde kalite programlarına ilişkin 1151/2012 sayılı AB mevzuatına uyum sağlamak amacıyla, Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile Türk Patent Enstitüsü tarafından 2016 yılı birinci döneminde coğrafi işaret koruması ile ilgili yeni bir düzenleme yapılmaktadır.

Ortak Tarım Politikası (OTP)nın finansmanı, yönetimi ve izlenmesine ilişkin 1306/2013 sayılı AB mevzuatına uyum amacıyla, GTHB tarafından 2017 ikinci döneminde çıkarılması düşünülen bir yönetmelik hazırlanmaktadır.

Yine OTP’nin finansmanı, yönetimi ve izlenmesi kapsamında GTHB tarafından 2017 yılı ikinci döneminde Entegre İdare ve Kontrol Sistemine ilişkin bir yönetmelik hazırlanmaktadır.

AB’nin çeşitli direktiflerine uyum amacıyla, “yerel çeşitlerin kaydı, sertifikasyonu ve pazarlanması hakkında uygulama yönetmeliğinin” GTHB tarafından 2017 yılının ikinci döneminde çıkarılması hedeflenmektedir.

4. Sonuç

Küreselleşen dünyada ulusal mevzuatların da küreselleşmesi kaçınılmazdır. BM, DTÖ, AB gibi pek çok uluslararası kuruluşlarla yapılan anlaşmalar nedeniyle ulusal mevzuatın sürekli yenilenmesi ve uluslararası mevzuatlarla uyumluluk çalışmalarının yapılması gerekmektedir. Tarımda söz konusu gereklilik hızla yerine geti-

rilmektedir.

Tarımsal altyapının mevzuatlara uyum sağlayıp sağlamadığı, ya da hangi alanlarda yasal düzenlemelerin gerektiği konusunda çalışmaların daha sıklıkla yapılması, yasaların uygulanmasında kolaylıklar sağlayacaktır. Özellikle etki değerlendirme çalışmalarının yapılması ve yasal düzenlemelerin izlenmesi amacıyla Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı’nın güçlendirilmesi önemli bir husus olarak görülmektedir.

Kaynaklar

Aksoy, C., Kırılı, D.H., Tümen, S., 2015. Taze Meyve-Sebze Tedarik Zincirindeki Engelleri Azaltıcı Tedbirlerin Fiyatlar Üzerindeki Etkisi. Ekonomi Notları, 2015-03, 12s. T.C. Merkez Bankası.

Aksoy, S., 1984. Tarım Hukuku. Ankara Üniversitesi, Ziraat Fakültesi Yayınları No:907, Ankara, 396s.

Anonim, 2013. Onuncu Kalkınma Planı 2014-2018. Kalkınma Bakanlığı, Ankara, 212s.

Anonim, 2015. (www.un.org/sustainabledevelopment) (Erişim: Eylül 2015).

Anonim, 2016. Avrupa Birliğine Katılım İçin Ulusal Eylem Planı, Ocak 2016-Aralık 2019. T.C. Avrupa Birliği Bakanlığı, 244 s. (www.ab.gov.tr) (Erişim: Ağustos 2016).

Çiçek, A., Erdal, G., Külekçi, M., Semerci, A., Ayyıldız B., Gürel E., Çallı, A., Siber, S., Ekinci, Ö., Soysal, G., 2016. Büyükşehir Yasasının Kırsal Kesimin İdari, Nüfus, Tarımsal Yapı ve Üretimine Olası Etkilerinin Belirlenmesi ve Alınması Gereken Önlemler. GTHB, Araştırma-Geliştirme Proje Sonuç Raporu, TAGEM-14/AR-GE/51, Tokat, 119s.

Karakaş, A. 2015. Ekonominin Temelleri, XII. Bölüm: Genel Denge ve Refah İktisadı. s:261-284. (www.abs.kafkas.edu.tr) (Erişim: Haziran, 2015).

Ordukaya, A., 2008. Sağlık ve Bitki Sağlığı Önlemlerinin Uygulanmasına İlişkin Dünya Ticaret Örgütü Anlaşması Açısından Türkiye ve Avrupa Birliği’nin Karşılaştırılması. (AB Uzmanlık Tezi). Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, Dış İlişkiler ve Avrupa Topluluğu Koordinasyon Başkanlığı, 101s. (www.tarim.gov.tr) (Erişim: Eylül 2016).

Osmanağaoğlu, İ., 2015. Mahalleye Dönüşen Köylerin Taşınmazları (<http://tapu-kadastro.net/index.php/makaleler-2/diger-tapu-kadastro-2/523-mahalleye-donusen-koylerin-tasinmazlari>) (Erişim: 13/04/2015)

Pezikoğlu, F., 2015. Köy ve Kır Ekseninde 6360 Sayılı Yasanın İrdelenmesi. Uluslararası Katımlı Toprak ve Su Kaynakları Kongresi 01-04 Eylül Kahramanmaraş (Baskıda).